

ליקוט
"תנועת צדיק"

שיחות ומכתבים בדבר החשיבות בבירור הנהגות קדשו
של נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר שליט"א

תנועת צדיק, ומכל שכן רא"י או שמיעה צריך
לפעול שלא ישבח לעד

- פתח דבר -

לקראת יום הבהיר י"ד כסלו בו ימלאו צ"ב שנה לנישואי כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע, הננו מוציאים לאור בזה לקט שיחות ומכתבים בענין "הואיל ונפיק מפומי דרב".

למותר להאריך אודות גודל החשיבות של "מעשה רב", וכנודע לכל מעיין בשיחות הקודש וברשימות של כ"ק אד"ש, אשר בהן ניכרת גודל היוקר והחביבות שרוחש להנהגות חותנו כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע. כך גם במכתביו הק' בהם כותב כ"ק אד"ש ש"אין לנו אלא מנהג כ"ק מו"ח אדמו"ר", ו"באתריה דמר כו", שמביטויים אלו, וכיוצא בהם רבים, עולה גודל הדיוק בכל מעשה והנהגה.

הננו שמחים להגיש בפני קהל התמימים ואנ"ש ובמיוחד המקושרים לנשיא דורנו ליקוט זה שבו נאספו השיחות ומכתבים בו כ"ק אד"ש דיבר על ענין ההתקשרות באופן ד"הואיל ונפיק מפומי דרב".

ויה"ר שהוצאת קובץ זה לאור תוסיף בהתקשרות לכ"ק אדמו"ר שליט"א ותיכף ומיד ממש נזכה לראותו באופן ד"מלך ביופיו תחזינה עינינו".

המו"ל

יום הבהיר י"ד כסלו, התשפ"א

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

ברוקלין, נ.י.

”מובן שמנהג זה הוא הוראה לרבים”

.. ואף שהמדובר הוא בנוגע להנהגה של בית הרב, מכל-מקום, כיון שכ”ק מו”ח אדמו”ר סיפר וגילה את הדבר, מובן שמנהג זה הוא הוראה לרבים שצריכים לקבל סמיכה להוראה קודם החתונה ..

[משיחת כ”ד טבת תשי”ב]

”הרי זו הוראה לכל הדור”

.. וכאשר ממשיך לטעון שצריכים להיות ראוי לעבודה זו (לימוד החסידות והפצת

המעיינות חוצה), וע”ד המבואר בשיחת כ”ק מו”ח אדמו”ר (לקו”ד ח”ב עדר, א ואילך. סה”ש קיץ ה’ש”ת ע’ 82 ואילך) אודות ההידור דנטילת ידים לסעודה ג”פ רצופות, שענין זה צריך להיות באופן פנימי כו’ (”מ’דאָרף האַלטן דערביי”) - הרי חסידים הראו ”קונץ” שמאז שנתפרסם ענין זה התחילו כולם להקפיד על נט”י ג”פ!

לפני שנתפרסם ענין הנ”ל - היו כו”כ שלא ידעו כלל אודות המושג דנט”י ג”פ, אבל מאז שנתפרסם שישנו ההידור דנט”י ג”פ - שכך נהג כ”ק אדמו”ר מהורש”ב נ”ע וכו’ הנה למרות שנאמר שצריכים להיות ראוי לזה כו’, התחילו כל החסידים לנהוג כן בפועל ממש!

וטעם הדבר (מדוע אמנם התחילו כולם לנהוג כן, הרי נאמר בפירוש שצריכים להיות ראוי לזה כו’) - מובן ע”פ הוראת כ”ק אדמו”ר מהורש”ב נ”ע במכתבו הידוע (שנתפרסם ע”י כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו) שאע”פ שענין הבירורים צריך להיות

(בדרך כלל) ע"פ סדר והדרגה, הנה בזמן דעקבתא דמשיחא (זמן הבירורים היותר אחרונים) צריכה להיות עבודת הבירורים ללא סדר והדרגה, אלא באופן ד"חטוף ואכול חטוף ושתי", כלומר, כאשר מגיע לידי וביכלתו לפעול ולתקן ענין מסויים, עליו לעשות זאת תיכף ומיד, מבלי הבט על זה שמצד הענין דסדר והדרגה הי' צריך לעסוק לכל לראש בענין אחר.

ובנדו"ד: כאשר שומעים אודות ענין של הידור (נט"י לסעודה ג"פ רצופות) – הנה לכל לראש צריכים לקיים זאת באופן ד"חטוף ואכול חטוף ושתי", ומה שצריכים "האלטן דערביי" – הנה במשך הזמן ישתדל אמנם להיות במעמד ומצב המתאים לזה, וסוכ"ס אכן יגיע לדרגא כזו.

ואין לחשוש לשינוי הסדר (קיום ההידור בפועל, ורק אח"כ, האלטן דערביי") – כי ידועה הוראת התורה ש"אין מוקדם ומאוחר בתורה!"

ולאמיתו של דבר – יש לומר שזו היתה אמנם כוונת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בפרסום הענין בשיחה הנ"ל: בהכירי את כ"ק מו"ח אדמו"ר, עד כמה שהי' טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל" – הרי לא יתכן לומר שכוונתו בפרסום והדפסת ענין הנ"ל (אודות נט"י ג"פ) לשלול ולהזהיר שלא יתנהגו כן עד שיהיו ראויים לזה,

כלומר, שכל הכוונה בפירסום הדברים היא – שאף א' לא "יבשל" בזה שיקבל על עצמו הידור זה כל זמן שאינו ראוי לכך, פשיטא שח"ו לומר כן! אלא אדרבה: הכוונה בפירסום הדברים היא – להדגיש שמכיון שכך היתה ההנהגה דנשיא הדור, הרי זו הוראה לכל הדור, כי "גופא בתר רישא אזיל", ולכן, היות שכל א' הוא חלק מה"גופא" השייך לנשיא הדור (ורוצה ומשתדל להיות שייך ומקושר עוד יותר), הנה כאשר מספרים לו אודות מנהג של נשיא הדור, הרי לכל לראש יודע שגם הוא צריך להתנהג כן.

[וע"ד המסופר בגמרא (סוכה לב, ב) בנוגע ל"הדס שוטה", "תרי וחד" (שני עלין בעוקץ אחד ועלה אחד מלמטה ועולה ורוכב על השנים) – ש"רב אחא ברי' דרבא מהדר אתרי וחד, הואיל ונפק מפומי' דרב כהנא", כלומר: מכיון שרב כהנא – רבו – אמר "אפילו תרי וחד" (שגם זה כשר), הי' הוא (בתור תלמידו של רב כהנא) מהדר אתרי וחד, ועאכו"כ בנדו"ד – כאשר מדובר אודות ענין של הידור כו']

אלא שביחד עם זה הדגיש כ"ק מו"ח אדמו"ר הוראה נוספת – שצריכים "האלטן דערביי", כלומר, מכיון שזהו הידור מיוחד כו', הרי בד בבד עם קבלת הידור זה, עליו

להשתדל שיהי' גם ראוי לזה, אבל לא שצריך להמתין עד שיהי' ראוי לזה ורק אח"כ
יתנהג כן בפועל!..

[משיחת וישלח תשמ"ג עמ' 584 ואילך]

"כך עלינו לנהוג בכל אתר ואתר"

. חז"ל מדגישים בכמה מקומות את גודל הענין שתלמיד צריך לנהוג כרבו, וממילא
יש להשתדל לנהוג כמנהגי רבותינו נשיאינו [כולל הנהגות שנהגו בד' אמות שלהם
ובהסכמתם וכידוע בגודל העניין ד"מעשה רב"] כפי שנהגו אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר –
כך עלינו לנהוג בכל אתר ואתר, וגם באה"ק ת"ו. על-דרך זה בעניין מקום הדלקת נרות
חנוכה. (קודם לכן דובר על נשיאת-כפים ועל שינה בסוכה)..

[המלך במסיבו, כרך א, עמ' סב-סד]

"וכך נוהג גם אני"

. . כ"ק מו"ח אדמו"ר נהג להתפלל את כל התפילות מתוך הסידור (מלבד ענינים
מיוחדים) – אף-על-פי שבוודאי ידע את כל התפילות בעל-פה, וכך נוהג גם אני – כפי
שראיתי את הנהגתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר..

[התוועדות תשמ"ג כרך א' עמ' 145]

"חובת אדם לומר בלשון רבו"

.. וכיון דחובת אדם לומר בלשון רבו, הרי באותה הפעם שהייתי נוכח [עם כ"ק אדמו"ר
מוהריי"צ בברית-מילה] היה זה בוואַרשאָ ונתן עשרים זלאַטעס (זהובים) ואמר..

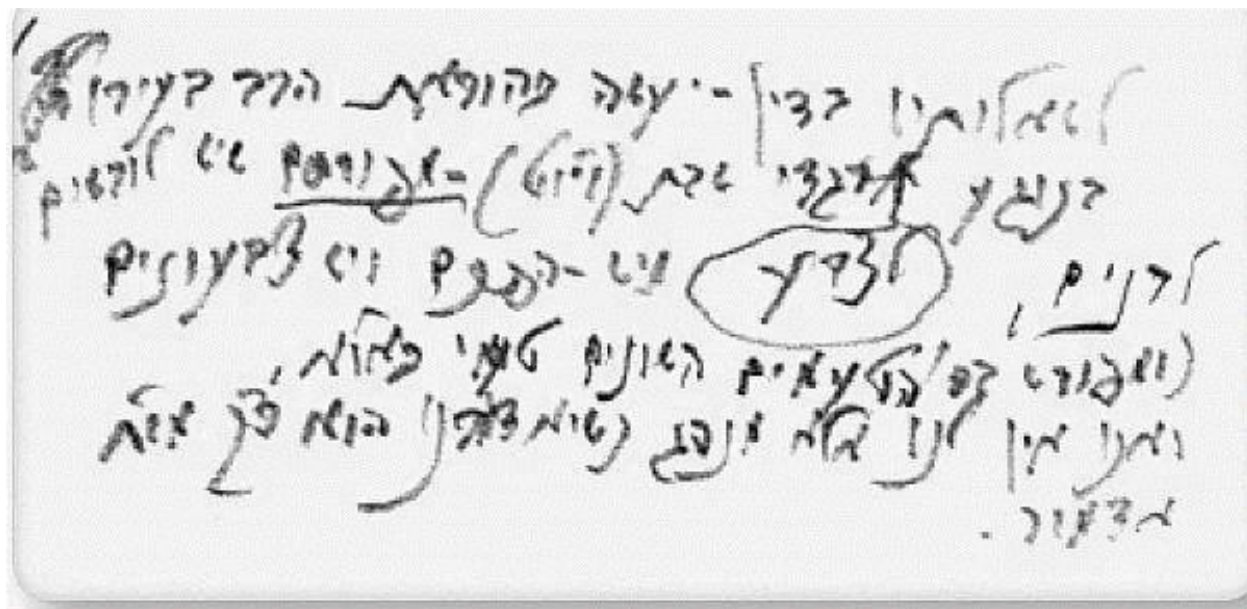
[אג"ק כרך י' עמ' שלט]

"מפני שרצה להתנהג כמו אביו"

.. פרטי הדברים בזה נתבארו ברשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר שנדפסה בקונטרס ב' ניסן תרח"ץ - החילוק בין הנהגת כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בימי ההילולא של אביו (אדמו"ר המהר"ש) וזקנו (אדמו"ר הצמח - צדק), לגבי הנהגתו בימי ההילולא של רבותינו נשיאנו בדורות שלפני זה, אדמו"ר האמצעי, ולפני זה אדמו"ר הזקן. ולהעיר, שכך נהג גם כ"ק מו"ח אדמו"ר עם היותו דור שלאחרי זה, וכנראה הטעם הוא מפני שרצה להתנהג כמו אביו..

[משיחת כ"ד טבת תשט"ו]

"ואנו אין לנו אלא מנהג נשיא דורנו"

בנוגע לצבע בגדי שבת ויום - טוב - מפורסם שיש לובשים לבנים, ויש הפכם, ויש צבעונים (ומפורש בספרים הטעמים השונים טעמי כל אחד ואחד). ואנו אין לנו אלא מנהג נשיא דורנו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר.

[מצילום כתי"ק - ולקו"ש חכ"ד עמ' 343]

"שאיך זה הנהגה מיוחדת לנשיאי הדור"

והנה ראינו בהנהגת רבותינו נשיאינו, שבכל עניין של יום – טוב לבשו בגלוי בגד משי, ומכיוון שהם נהגו זאת בגלוי, זהו סימן שאיך זה הנהגה מיוחדת לנשיאי הדור.

[משיחת י"ט אלול תשמ"ח]

"הוראה לכל אחד ואחד"

.. מכיוון שהרבי הוא נשמה כללית, הרי כל העניינים שהיו אצלו הם עניינים הנוגעים לכל אחד ואחד. ומכיוון שהרבי גם סיפר סיפור זה, הרי זה גם הוראה לכל אחד ואחד.

[משיחת ש"פ צו תשי"ד]

"לא מלאני ליבי לנהוג ככה"

הנני בספק במנהג כ"ק מו"ח אדמו"ר בהאבילות – שבעה – אחרי אמו הרבנית ע"ה אשר עלה לתורה גם – כן בימות החול ובמנחה לשבת, היינו גם אלו העליות שלא היה רגיל בהם לולא האבילות, ולא מצאתי טעם על זה ובמילא לא מלאני ליבי לנהוג ככה ולא עליתי לתורה אלא ביום השבת – קודש וכידוע הפסק דרבינו – תם בזה!¹

[אגרות קודש, כרך ו' עמ' קד]

"הואיל ונפיק מפומי דרב"

.. בענייני הנהגות של רבותינו נשיאנו – יש הנהגות שנהגו בחדרם פנימה, אשר, חלק מהם גילו לרבים, וחלק מהם לא גילו, כמובן וגם פשוט. אמנם, יש ההנהגות שנהגו בגלוי, ויתירה מזה – ברבים, עד להנהגות שנהגו בבית הכנסת ובבית המדרש.

¹ בהמשך ל'שבעה' אחרי פטירת אחיו ר' ישראל – אריה – לייב ז"ל יתכן שבהמשך נתברר הדבר לרבי – כמפורש ב'רשימות הנהגות קודש' משנת תשכ"ה אות קע והערה 109 – כי בשנת תשכ"ה, אחרי פטירת אימו ע"ה, נהג כמנהג אדמו"ר מוהריי"צ.

והנה מצינו בגמרא ש"רב אחא ברי' דרבא (שהי' תלמידו של רב כהנא) מהדר אתרי וחד (ליקח הדס שיש לו רק "שני עלין בעוקץ אחד ועלה אחד מלמטה ועולה ורוכב על

השנים") הואיל ונפיק מפומי' דרב כהנא ("רב כהנא אמר אפילו תרי וחד"). כלומר אע"פ שרב כהנא אמר "אפילו תרי וחד", "ואילו תלתא בחד קינא כל שכן דכשר" - מ"מ, כדי להדגיש את התקשרותו לרב כהנא, הי' מהדר אתרי וחד".

ומצינו גם במשנה - "הלל אומר מלא הין אדם חייב לומר בלשון רבו" ("אין במקום הין", און "הן" במקום "הין") אע"פ שהטעם לדיוק לשון רבו בנדו"ז אינו שייך אצל התלמיד וכו'.

ועד"ז בנדו"ד: מכיון שבפועל ממש נהג כ"ק מו"ח אדמו"ר באופן האמור (ומאיזה טעם שיהי') - הנה כו"כ מהחסידיים שדייקו להתבונן בהנהגתו התחילו גם לנהוג כן (ליטול לאמירת הלל רק הלולב ומיניו, ולצרף האתרוג רק בעת

הנענועים, וגם לבדוק האתרוג לאחר הנענועים כו') כמנהג הרב.

[ולהעיר, שאף שלכאו' אין זה סדר "לחקות" את הנהגת הרבי בכל עניניו - הרי, ראינו גם אצל חסידיים הראשונים, שבעניינים הקשורים עם דחוק וזהירות יתירה וכיו"ב שראו אצל הרבי, הרי גם הם נוהגים כן].

...אמנם כשהתחיל הרעש בנוגע לשנת הקהל הרי, כדי לפעול גם בעצמי כו', הוכרחתי לעשות ענין שלא לפי רוחי, שלא לפי טבעי ורגילותי, ובפרט בענין שיש בו חשש שלא יפגע ח"ו בענין ההתקשרות - לשנות המנהג ולאחוז כל הד' המינים (ולא רק בעת הענועים אלא גם) במשך כל זמן אמירת ההלל... ובנוגע לענין התקשרות - סומכים על הודעות נשיא דורנו שלפני קבלת הנשיאות מאביו (למלא מקומו) סיכם עמו שהנהגתו תהי' בחסד וברחמים דוקא, ועאכו"כ בנוגע להנהגתו בקשר ובשייכות להתקשרות אליו - מכיוון שגלוי וידוע לפניו שהטעם השינוי אינו אלא להדגיש את הענין דשנת ד"הקהל".

[התוועדות ה'תשמ"ח ח"א ע' 243]

“תנועת צדיק”

תנועת צדיק, ומכל שכן ראי' או שמיעה צריך לפעול שלא ישכח לעד.

[היום יום י"ד טבת].

“כשראיתי איזה מנהג... הבנתי שכדאי לפרסמו ברבים”

.. שאלתי פעם את כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות מנהגים - למה לא רשמו אותם? והשיב לי: לא היו מונחים בזה (“מ'איז ניט געלעגן אין דעם”). ושאלתי: הרי ישנם ריבוי עניינים הנוגעים בפועל וצריכים לדעת איך להתנהג? והשיב: באמת חבל שלא רשמו אותם.

ולכן, כשראיתי איזה מנהג אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר, ציינתיו ברשימה, והשייך גם לרבים, הבנתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר שכדאי לפרסמו ברבים..

[תו"מ ה'תשי"א ע' 277].

“לאחוז בהוראותיהם מנהגיהם ותנועותיהם”

.. ומצד גודל ההתקשרות נחיצותה וחביבותה (ובפרט שאף גם מקום גשמי מפסיק) הרי עלינו כולנו להתאזר ולהתאמץ ביותר לאחוז בהוראות רבותינו נשיאי חב"ד מנהגיהם ותנועותיהם השייכים לנו (פרט לאלו שאינם אלא של הנשיא עצמו)..

[אג"ק כ"ק אד"ש ח"ג ע' לא]

“חסידים משתדלים בהליכותיהם להדמות לרבים”

.. ובפרט בין חסידים לרבותיהם, שמשתדלים בסגנון מכתביהם והליכותיהם בכלל להדמות לרבים.

וכבר ידוע הצחות בזה, ע"פ מארז"ל (סוטא י"א ע"א): אחרי ה' אלוקיכם תלכו - וכי אפשר לו לאדם להלך אחר השכינה וכו', משא"כ תלמיד אחר רבו..

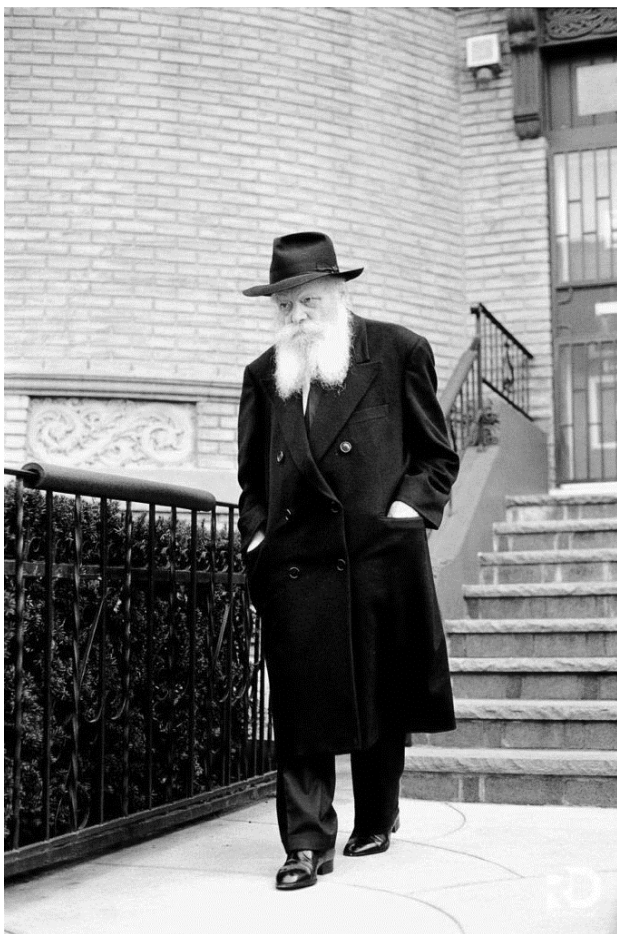
[אג"ק כ"ק אד"ש ח"ט ע' ל"א]

"אי ההנהגה כהנהגת הרבי גורמת צער"

.. חסידים זייענדיק מקושר צו רבותינו נשיאנו, לערנען תורתם (ע"מ "לעשותם" און גייען בדרכיהם - איז מנהג רבותיהם בידיהם... ונוסף בענינינו: דער ניט פירן זיך בפועל כהנהגת רבותיהם בכל שאפשר - מאַכט באַ זיי אַ צער..

[לקו"ש חלק כ"ט ע' 218]

"חייב אדם לומר בלשון רבו"

.. במ"ש שאחד אמר לו אשר כיון שהרב שלהם שזהו שגרת לשונו לכן גם הם נוהגים כזה, ותמוה בעיניו הדבר כיון שלדעתו צריכים להתנהג ע"פ כללי דקדוק ולא כנ"ל. הנה פליאה שכותב טעם האמור שישנם אחדים שאמרו לו כזה, בה בשעה שזהו משנה מפורשת ופס"ד שחייב אדם לומר בלשון רבו (עדיות פרק א' משנה ג') ועיי"ש במפרשים שע"ז אמרו שפת יתר ונכתב זה בתורה שבעל פה ונעשה חלק מתורתנו, זאת אומרת, שכך נאמר למשה מסיני וגם התיבת מלא שבמשנה שם שנאמרה רק מטעם האמור. וידוע הפסק שכל האומר תורה כולה מן השמים חוץ וכו' וכן הכופר כו' (רמב"ם הלכות תשובה פ"ג הלכה ח'), ובכללות כבר נודעה ההנהגה שבעניני

תורה ומצות צריך להקדים נעשה לנשמע ולא להתחיל מקושיות וחיפוש סתירות..

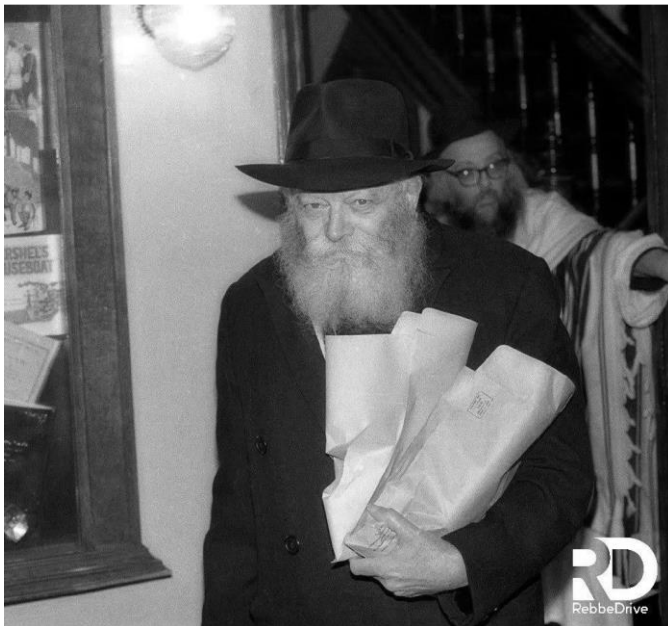
[אג"ק חלק יג עמ' 393]

"אין לנו אלא.. בהן גדול אחד"

.. ולפלא: למרות שמחזיק עצמו ל"מקושר" ו"חסיד", ואעפ"כ בודאי יש אצלו הענין ד"מורא רבך כמורא שמים" (כמ"ש בפרק דשבת זו),

– וראי' לדבר, שכאשר קורה דבר מסויים, הרי הוא לומד פירושים ורמזים מענין פלוני ופלוני כו', גם מענינים שאין להם כל קשר ושייכות, ובלשון העולם: "באבסקע מעשיות", היפך ציווי התורה "תמים תהי' עם ה' אלקיך", וזאת – אפילו כאשר מדובר אודות ענינים שיש מקום להתפעל מהם, כמו: "אותות השמים", ש"יחתו הגוים מהמה" (משא"כ בני"י – מאותות השמים אל תחתו"), ועאכו"כ ענינים של מה בכך כו' – מ"מ, צריכים לעוררו שלא יאמץ לעצמו ענינים שמבחוץ – לא ענינים שמחוץ

לגבול הקדושה ח"ו, אמנם, עניני קדושה, דרך מסויימת בעבודת ה', אבל אעפ"כ, אין זה "כרמי שלי" [כלשון הכתוב: "כרמי שלי לא נטרתי גו"] – מה יש לך לחפש בשדות אחרים!?

טענתו היא – שמכיון ששמע שפלוני עושה כך וכך. הרי זה בודאי בהשגחה פרטית, ולכן הרי זה נוגע אליו כו' – אמנם כן הוא, דבר זה הוא בודאי בהשגחה פרטית, אבל הכוונה בזה היא – שישלול דבר זה,

שכן, למרות שזוהי דרך ושיטה בעבודת ה', מ"מ, אין זה שייך ל"כרמי שלי"!

"מעשה רב" בגמרא בנוגע לדיני הדס – "רב אחא ברי' דרבא מהדר אתרי וחד (אע"ג דתלתא בחד קינא כל שכן דכשר) הואיל ונפיק מפומי' דרב כהנא", שס"ל "אפילו תרי וחד" גם כשר.

והגע עצמך:

למרות שרב כהנא לא אמר שיש להדר ב"תרי וחד", כי אם שגם "תרי וחד" כשר, למרות היותו "הדס שוטה", ובודאי ס"ל ש"תלתא בחד קינא" כ"ש דכשר – מ"מ, "הואיל ונפיק

מפומי' דרב כהנא" – רבו – ש"חד ותרי" גם כשר, לכן, הידר לקחת "תרי וחד" דוקא. וכאמור – ענין זה נכתב בגמרא. בתור הוראה ד"מעשה רב".

ומזה מובן במכ"ש וק"ו שכאשר דרכו של ה"רבי" שלך היא באופן כך וכך – בודאי אין לך מה לחפש בשדות אחרים, לכל לראש יש לשמור על "כרמי שלי"!

[שיחת ש"פ חוקת תשד"מ ע' 2076 ואילך]

"קשר חזק"

.. אחד החילוקים העיקרים אשר בין חסיד למתנגד הוא – יסוד השקפת עולמו של החסיד הוא אשר נשמתו (וכן נשמות חבריו) ניצוץ וענף הוא מנשמה יותר כללית, היא נשמת האדמו"ר שלו. וכתוצאה מזה, הרי, הן בענינים בגשמיים והן בענינים רוחניים, יש ביניהם קשר חזק..

[אג"ק חלק ט' עמ' ו']

"האם יש לנגוע בנקודת ההתקשרות"

.. במ"ש אודות מנהגי הגבה וכו' – כנראה ממכתבו כבר הנהיגו זה בביהכ"נ איזה פעמים, ובטענה שכן נוהגים בביהכ"נ בו התפלל כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע – והנה אף שלכתחלה אולי צדקו טעמי כת"ר לשלילת שינוי המנהג, ובפרט שכן נהגו זקני אנ"ש בדורות שקדמו בבואם לאה"ק ת"ו. אבל הבעיא עתה – האם יש לנגוע בנקודת, ההתקשרות של מי שהוא לרבותינו נשיאינו, אפילו באם מתבטאה היא ביותר על המדה. ויש לקשר לזה גם סיפ'ור חז"ל (סוכה לב סוף ע"ב) מהדר כו' הואיל ונפיק מפומי' – אף שבודאי בעל הפס"ד עצמו, רב כהנא, לא הידר שיהי' דוקא תרי וחד, אלא רק דנפק מפומי', ולכן על תלמידו להדר לנהוג מתאים לדבריו, שבזה מתבלטת השייכות.

וכש"כ בנדו"ד, ענין שבפועל. ועוד הרואה – השינוי יעורר אותו לשאול הטעם ויקבל המענה, שזהו מנהג אבותינו נשיאינו כו' וכמרז"ל עד בחברון. וכנ"ל עיקר הנקודה בהאמור הוא, להחזיר עתה המנהג לכמו שהי' ה"ז מחליש העמדה שצריך להשתדל להתנהג במנהגי ביהכ"נ של כ"ק מו"ח אדמו"ר..

[לקו"ש חלק ט' ע' 282]

"להעמיק דעתו ולתקוע מחשבתו בזה"

.. וזה ה' מאז ועד עתה ענין הנהגת נשיאי חב"ד, מן כ"ק אדמו"ר הזקן ועד כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ועד בכלל, אשר כללו כל הסוגים והחילוקים: השפיעו בפנימיות מדחילו, בתורה עבודה וגמ"ח, ברוחניות ובגשמיות. ובמילא היתה התקשרות עם השייכים אליהם בכל תרי"ג אברי נפש וגוף המקושרים.

ועל כל אחד ואחת מאתנו כולנו לדעת, היינו להעמיק דעתו ולתקוע מחשבתו בזה, אשר הוא הוא הנשיא והראש, ממנו ועל ידו הם כל ההשפעות בגשמיות וברוחניות, ועל ידי ההתקשרות אליו (וכבר הורה במכתביו איך ובמה מתקשרים) קשורים, ומיוחדים בשרש ושרש השרש עד למעלה מעלה כו'..

[אג"ק ח"ג ע' שלב]

"ההידור הוא לעשות כהוראת הרביים"

ועד"ז בנוגע לכל השאלות ששואלים על דרכי החסידים:

כל השאלות אינם צריכים להיות נוגעים כלל – כיון שיודעים שמדובר אודות דרכי החסידים כפי שראו או שמעו מהרביים.

גם כשנדמה שכשיתנהג באופן אחר יהי' לו יותר טוב, ולדוגמא, שיתפלל תפלה בזמנה, וירויח זמן לעסוק בתלמוד תורה, ועוד ענינים טובים כיו"ב – הרי, "הואיל ונפיק מפומי' דרב כהנא", כיון שיודע שזוהי הנהגת הרביים, אין לו לחפש הידורים, ואדרבה, עליו להדר בהנהגה זו דוקא ("מהדר אתרי וחד").

כתיב "על פי התורה אשר יורך.. לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" – שזהו החיוב לעשות כהוראת ב"ד שבדורך, "אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין", ועד כדי כך, שאפילו תלמיד שהגיע להוראה, אם הורה לעשות שלא כהוראת ב"ד, יש לו דין זקן ממרא. ועד"ז בנדו"ד, שהנהגה בדרכי החסידים כפי הוראת הרביים היא בגדר החיוב ד"על פי התורה אשר יורך", "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך", ובמילא, אין לחפש הידורים, אלא ההידור הוא – לעשות כהוראת הרביים.

[משיחת אחרון של פסח ה'תשי"ב]

"מנהגי בית הרב, הו"ע השייך לכל"

מנהגי בית הרב מחולקים לשתיים: (א) מנהגים כלליים, מנהגים שפירסמו ברבים, (ב) מנהגים פרטיים, מנהגים שנהגו בחשאי.

בשנים האחרונות לחיים חיותו בעלמא דין גילה כ"ק מו"ח אדמו"ר ריבוי מנהגים, גם מאותם מנהגים שנהגו בחשאי.

בהכירו את היחס, את הרצון לקיים את דבריו, והפרסום שיקבלו הדברים - לא הי' זה סתם ענין של "דרוש וקבל שכר", אלא ענין של הוראה בנוגע לפועל. והיינו, שכל אלה שהגיעה אליהם הודעת המנהגים, יתחילו גם הם, לאחרי הכנה במדה ידועה, להתנהג כן בפועל. וגם - על יסוד ה"כלל גדול בתורה" "ואהבת לרעך כמוך" - שהם ימסרום לאלה שעדיין לא יודעים אודותם, שגם הם יתנהגו כן.

ובדוגמת כללות תורת החסידות, שאינה עבור כתיב או חלק מבני"י, אלא עבור כל בני"י (כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם אדמו"ר הזקן) - כן הוא גם בנוגע למנהגי ודרכי החסידות.

והגם שמבואר בקונטרס העבודה שאין להתפס ("מ'דאָרף זיך ניט אָנכאַפן") להידורים שלא שייכים אליהם, ומה גם שלפעמים ישנו גם חשש שיעשה מההידור עיקר, ועל העיקר לא ישים לב כדבעי - מ"מ, אותם ענינים שגילו והגיעו אליו, בהשגחה פרטית, קרוב לודאי שזוהי הוראה מלמעלה שענינים אלו שייכים אליו (וכמובן - צריך להבטיח ("באַוואַרענען") שלא יהי' החשש האמור).

והטענה שכיון שעדיין אינו בשלימות בענינים פחותים יותר, אינו שייך לענינים נעלים - הרי המענה על זה במכתבו של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (על זה ש"סמוך לפלטירי' שלך לא הורשת"): "בהדי כבשא דרחמנא למה לך". כל ענין שמזדמן לידו, צריך לעשותו. אילו לא הי' הדבר שייך אליו, לא היו מזמינים לו מלמעלה דבר זה. ובפרט אותם הענינים שהרבי גילה אותם, כנ"ל, באופן של פירסום והפצה עד ל"חוצה".

וכללות הענין בזה - שיש ענינים שפעם היו עושים אותם רק רבותינו נשיאינו, ובכך היו מוציאים י"ח את כלל ישראל; אבל עכשיו, לאחרי שרבותינו נשיאינו גילו ענינים אלו, צריך כאו"א לעשותם בעצמו.

וענין זה הוא בהתאם להחידוש של חסידות חב"ד - שלא להסתמך על הרביים, אלא שתהי' גם העבודה בכח עצמו.

וזהו שמצינו כו"כ ענינים שבעבר היו עושים אותם רק יחידי סגולה, ולא כולם (מפני שכאשר עושים ענין מסויים צריכים להיות שייכים אליו, וכנ"ל), ואילו עתה, לאחרי שנתפרסמו הדברים, ה"ז נתפשט ונתקבל אצל כולם.

ולדוגמא - המנהג בנטילת ידים לסעודה לשפוך מים על כל יד ג"פ ולאחוז את הספל במגבת - הנה כאשר פעם שאל מישהו אם לנהוג כן, ענו לו שאין זה שייך אליו, ואילו עתה נתפשט המנהג אצל כל החסידים כדבר פשוט,

ועד - כפי ששמעתי - שיש בתים שגם נשי ובנות ישראל מהדרות ליטול ידיהן באופן האמור ("מיט אַ האַנטוך אויף דער פלייצע"...)! הידור שבכמה חוגי בני"י ("די

עולם'שע") לא הגיע לעת עתה אפילו לרבנים - הגיע אליהן, כיון שגדלו ונתחנכו בבית חסידי.

וכאמור, שמנהגי החסידות הם כמו תורת החסידות, והרי גם בנוגע לתורת החסידות השתדל כ"ק מו"ח אדמו"ר בשנים האחרונות לפרסם מאמרים ושיחות (שבהם נתבארו ענינים בתורת החסידות ובמנהגי ודרכי החסידות) באידיש, באמרו שכוונתו שיהיו הדברים מובנים גם לנשי ובנות ישראל.

ונקודת הדברים - שהנהגה בדרכי ומנהגי החסידות, ובכללם גם מנהגי בית הרב, הו"ע השייך לכל, ועוד זאת - שענין זה מסייע גם לגרש את החושך כפול ומכופל שבעולם, שהרי מעט אור דוחה הרבה חושך, אפילו מעט אור, בבחינת "פתחו לי כחודה של מחט", אבל מעט אור עכ"פ מוכרח להיות; יהי' ענין זה, איפוא, ה"מעט אור" שידחה את החושך.

[משיחת י"ד כסלו תשי"ד]

מדוע מתחילים להתפלל בשעה 10:00 דווקא?

הגרא"א [יאלעס]: מהו המקור להנהגה בבית כנסת 7700 שמתחילים להתפלל תפילת שחרית בשעה 10 בבוקר, לכאורה, הרי זהו לאחרי זמן תפלה?

כ"ק אדמו"ר שליט"א: ישנם לכך שני ביאורים:

א) הרי הייתם בפולין. מספרים כי נכדו של רבי עקיבא איגר, ר' לייב איגר שהחל לנהוג באדמו"רות בפולין - הי' נוהג לערוך הכנות לתפילה שנמשכו עד... תפלת המנחה, ואז הי' נעמד להתפלל.

כשנשאל על כך - היתכן? השיב: קודם כל, הרי יש לערוך הכנות לתפלה, ואם תפילתו בטלה. וממילא מה ירויח בכך שיסתכל על השעון ויחטוף תפלה כאשר לא ישלים הכנותיו ואז תהא תפלתו בטלה!

ב) וטעם נוסף - והוא העיקר:

איתא במסכת סוכה לגבי הדסים שצריכים להיות "ענף עץ עבות". "תנא עץ עבות כשר ושאינו עבות פסול. היכי דמי עבות? אמר רב יהודה והוא דקיימי תלתא תלתא טרפי בקינא (שלשה עלין בקן אחד יוצאין מתוך עוקץ אחד) רב

כהנא אמר אפילו תרי וחד (שני עליון בקוץ אחד ועולה אחד מלמטה ועולה רוכב על השנים). רב אחא בריה דרבא מהדר אתרי וחד הואיל ונפיק מפומי' דרב כהנא".

היינו אף שבודאי בעל הפס"ד עצמו, רב כהנא, לא הידר שיהי' דוקא תרי וחד ("דתלתא בחד קינא כל שכן דכשר"), אלא רק דנפק מפומי' - הידר תלמידו, רב אחא, לנהוג מתאים לדבריו. ובכך הבליט השייכות לרבנו.

ועד"ז בעניננו: הסדר אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר כאן, הי', שהיו נעמדים לתפילה בשעה 10, ולכן אין ברצוני לשנות סדר זה.

[מר"ד א' דחוה"מ פסח תשמ"א]

"אזוי איז דער רבי דער שווער געגאנגען"

פעם אחת הרה"ח ר' דוד רסקין היה צריך לנסוע לאיזה מקום בשליחות הרבי, ואמרו לו חבריו שצריכים ללבוש עניבה (כדי שלא יהיה נראה כ'בטלן'), נכנס אל הרבי ושאל אותו, והשיב לו הרבי: "א חסידיש'ע בחור דארף נישט טראגען א טאיי" (=בחור חסידי אינו צריך ללבוש עניבה), ומיד המשיך ואמר, "און דאס וואס איך טראג יע א טאיי, איז ווייל אזוי איז דער רבי דער שווער געגאנגען" (= וזה שאני לובש עניבה, הוא בגלל שכן הלך הרבי חמי). ואולם, כשנוסעים לשליחות וכדומה, הנה בדרך ארעי יכולים לענוב עניבה.

[כפ"ח גליון 1405]

לזכות
כ"ק אדמו"ר שליט"א
מלך המשיח

יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד

